

Overborgmester Ritt Bjerregaards budgetordførertale 2008

Borgerrepræsentationssalen d. 4. september 2008

(det talte ord gælder)

Disposition:

Indledning

Vision for København

Det sociale område

Negativ social arv

Pasningsgarantien/børnepasning

Skoleområdet

Sikker by

Integration

København som vært for store begivenheder

Anlæg

Afslutning

Indledning:

Hvor i verden oplever man hele familier, der transporterer sig selv rundt på én cykel? Hvor i verden oplever man, at stenbroens endeløse karreer skjuler lige så endeløse pragtfulde grønne gårde? Hvor i

verden oplever man, at forældre sender deres skolebørn alene ned i metroen? Og hvor i verden kan man bade byens i havn?

Ikke andre steder.

København er en fantastisk by, der får ros fra fjern og nær, og os der bor her – vi er bare heldige.

Magasinet Monocle satte endda København på forsiden og gav byen en pris for at være verdens bedste by at leve i.

Men til alle forsidehistorier hører også en bagside. I København kæmper vi med udfordringer.. Lige meget hvor god man er og hvor meget ros man får, så kan man altid blive bedre.

Lad mig nævne nogle områder hvor København kan blive bedre:

- Vi har 15.000 risikobørn, hvis fremtid afhænger af støtte udenfor familien.
- Hver sjette københavner lever under fattigdomsgrænsen.
- 67 pct. af de unge, der fremstilles i Dommervagten er andengenerationsindvandrere.
- Vores skoler så nedslidte, at vi mangler mere end en mia. kroner for at få dem i en bare nogenlunde stand.
- Hver fjerde elev går ud af 9. klasse uden ordentlige læsefærdigheder, ligesom det også er hver fjerde 24-årig, der endnu ikke har fået en ungdomsuddannelse.

Mon ikke vi kan blive enige om, at det ikke er godt nok.

Vi skal i de kommende dage sammen have vedtaget et budget, som tager højde for, at der bag det flotte ydre og de fine væksttal også er åbenlyse skævheder, der kan vokse os over hovedet. Med mindre vi griber ind.

Vi *kender* problemerne, og vi *ved*, hvor vi skal sætte ind. Det er derfor mit håb, at vi med dette års budget kan lade pengene falde nøjagtig dér, hvor skoen trykker – lad os gøre København til en bedre by for flere mennesker.

Vision for København

København skal være en by, som kan bruges både til hverdag og fest. En by, hvor man kan bo med sin familie og samtidig skabe en karriere. En by, hvor et barn har lige muligheder for en uddannelse, uanset forældrenes erhverv. En by, der hænger sammen. Fra Amager til Nordvest.

Vi skal have løst udfordringerne i København. Det kræver mange kræfter, det kræver masser af knofedt. Men det kan lykkes, hvis vi beslutter os for, at intet er umuligt, når det gælder København. Lad det derfor bare være mottoet for vore kommende forhandlinger, og lad det især være den sætning vi henholder os til, når vi den kommende tid skal føre budgettet ud i livet.

(Det sociale område

Vi kan blive bedre til at skabe rammerne for et godt liv i byen.)

En tysk sociolog, (Georg Simmel), har beskrevet, hvordan mennesker er nødt til at lukke af for alle de sanseindtryk, man bombarderes med i storbyen. Hvis man hører sirener i en landsby vil man tænke over, hvem der mon er syg. I storbyen lægger man ikke mærke til lyden – det kan være alle og dermed ingen.

Denne reaktion kender vi sikkert alle sammen, men lad os minde hinanden om, at vi har pligt til at støtte op, hver eneste gang et menneske er på vej i den forkerte retning. Findes der et bedre tidspunkt for denne påmindelse end lige før vigtige politiske budgetforhandlinger?

Så lad os i budgettet for 2009 da hjælpe dem, der har allermest brug for det. Et bredt flertal har på forhånd sagt, at de vil prioritere det sociale område i dette års budget, og det er jeg utrolig glad for.

Jeg foreslår på den baggrund, at vi i hvert fald prioriterer at få renoveret bo- og dagcentre Sundbygård og Sundbyvang, i perioden 2009 til 2012. Vi ved, at de ydre rammer er helt afgørende for beboernes trivsel, og netop disse to steder trænger til et løft. Men de indre rammer er lige så afgørende - personalets rammer, deres uddannelsesniveau og motivation er afgørende for, om beboerne har en god oplevelse.

Jeg foreslår derfor, at vi finder plads i budgettet til kompetenceudvikling og bedre ledelse og nye IT-systemer på det sociale område. Derudover ser det ud til, at området for udsatte børn

og unge er under hårdt økonomisk pres, og at der skal tilføres midler, når vi vil undgå, at forholdene for de udsatte børn forringes.

Negativ social arv

Vi kan blive bedre til at bryde den negative sociale arv.

Vi kan hurtigt blive enige om at: Vi ikke kan leve med, at hver fjerde elev går ud af 9. klasse uden ordentlige læsefærdigheder. At vi ikke kan være tilfredse med, at hver fjerde 24-årig endnu ikke har fået en ungdomsuddannelse. Og vi skal ikke acceptere, at hvert femte barn vokser op i familier, hvor forældre hverken har job eller uddannelse.

Den helt nye fattigdomsanalyse, som jeg vil rose borgmester Mikkel Warming og socialudvalget for at have sat i værk, afslører, at hver sjette københavner har en årsindkomst på under 103.649 kr. Kære kollegaer; hver *sjette* københavner befinder sig i fattigdom, hvor helt basale fornødenheder som nyt tøj samt ordentlig, nærende mad må undværes. Vi taler om familier, hvor børnefødselsdage og ferier er en luksus, som vælter familiens beskedne budget.

Vi skal give børn, der er født ind i fattige familier en frihed til at forme deres eget liv og bryde med den sociale arv. Projektet "Hvert barn sin chance", som blev iværksat i sidste års budgetforlig, omhandler netop denne gruppe af oversete børn, der fødes ind i et socialt belastet – og oftest ubrydeligt miljø.

Tidligere på ugen udkom rapporten, som samler op på en spændende proces med medarbejderne om hvert barn sin chance. Den peger bl.a. på, at vi skal sætte ind med tidlige og begavede løsninger, der løber på tværs af de traditionelle – og i virkeligheden kunstige – skel mellem vores forvaltninger og traditionelle faggrænser.

Jeg vil på den baggrund foreslå, at vi prioriterer midler til initiativer, som skal bekæmpe fattigdommen og sikre hvert barn sin chance. Lad os – i tråd med projektets anbefalinger – finde penge til at få lavet et ”social arv-barometer”, til at sætte et øget fokus på familiebehandling og dernæst skal vi sikre, at sundhedsplejerskerne kan komme på besøg i de hjem, der har behov for det – og længere tid end vi i dag kender det. Og at der oprettes sociale indsatsstyrker i de bydele, der har flest udsatte børn.

København skal være en by med hjerterum. Vi skal drage omsorg for københavnere, der har allermost brug for det. Jeg håber, at vi uanset partifarve kan blive enige om denne overordnede politiske ambition i budgetforhandlingerne.

Pasningsgarantien / børnepasning

Vi skal være bedre til at levere en tryk og velfungerende by – med ordentlige tilbud.

I en storby kan kvaliteten blandt andet måles på, hvor mange nye børnefamilier, der vælger at lade deres børn vokse op der.

Børnefamilierne er et målebånd, som vi kan måle os selv efter, når det

gælder pasning, skoler, og udfoldelsesmuligheder. Når vi leverer ordentlige tilbud, så bliver de i byen.

Jeg har en bunke breve på mit skrivebord, som fortæller, at nogle børnefamilier er desperate, fordi *de* ikke kan skaffe pasning til deres børn efter deres barsel.

Problemet er bare, at det er *os*, der ikke kan tilbyde pasning til deres børn. Børne og Ungdomsudvalget og Borgmesteren har ansvaret og må leve op til de berettigede forventninger forældrene har om at kunne få passet deres barn inden for en rimelig tidshorisont.

Når det er sagt, mener jeg sådan set også, at det må være rimeligt, at vi kan tilbyde forældrene pasning, der ikke ligger for langt væk fra deres hjem. Der er mange forældre, der - heldigvis - benytter deres cykel til at bringe deres børn til og fra daginstitutionen i nærområdet. Det skal de også have mulighed for, men de skal ikke være tvunget til at bruge en masse tid på at cykle lange strækninger. Derfor har vi i København haft en pasningsgaranti inden for 4 km fra bopælen. Det er en garanti, vi skal forsøge at leve op til igen og dermed prioritere i budgetforhandlingerne.

Vi kan på grund af regeringens absurde anlægsstop ikke bygge os ud af problemet med manglende kapacitet. Det betyder, at vi må finde andre løsninger i de bygninger, som kommunen i forvejen ejer, eller vi må finde nye lejemål.

Forældrene forventer at kunne få passet deres barn når barslen slutter, og jeg synes sådan set, at det er en berettiget forventning. Hvis vi skal løse opgaven – og det skal vi – så kræver det handling nu.

Skoleområdet

Vi vil have større faglighed i folkeskolerne.

Den københavnske folkeskole blev prioriteret i det sidste budget. Det er min vision, at få genskabt stoltheden omkring folkeskolen. For den er bedre end sit rygte. Vi skal have lærere, der er stolte af deres erhverv, forældre der stoler på lærerne og børn, der lærer mere.

Jeg håber, at dette års budget – og for den sags skyld de næste mange års budgetforhandlinger i København – kan fortsætte med at have denne vision for øje.

PISA-undersøgelsen viser, at københavnske folkeskoleelever i 2007 havde læsefærdigheder under internationalt niveau. På de nyeste tal kan vi se, at det trods alt går bedre end i 2004, men der er klart rum for forbedring.

Skolernes fysiske rammer skal forbedres. København gennemfører i disse år en genopretningsplan for både skoler og idrætsanlæg. Vi er i gang med anden etape, hvor 40 skoler bliver genoprettet udvendigt og indvendigt. Genopretningsplanen er et stort skridt i den rigtige retning, men skal ses i lyset af, at vi har et kæmpe efterslæb på den

københavnske folkeskole, hvor uhumske toiletter og mug i murene ikke er noget særsyn.

Kort sagt halter fagligheden og de fysiske rammer er nedslidte. Det er nødvendigt, at vi griber ind..

Vi er nået et stykke, og vi har konkrete resultater, vi kan fremvise. Med de 10 hovedindsatsområder i "Faglighed for alle" vil mere end 60.000 børn og unge få et fagligt løft og med heldagsskolerne har vi taget fat på en modernisering af folkeskolen, hvor fritid og det sociale samvær er sat i nye rammer.

Men det kan blive bedre endnu.

Folkeskolen er selve forudsætningen for en velfungerende by og det er egentlig meget enkelt. Vi har et klokkeklart politisk og socialt ansvar for, at få alle med. At bekæmpe uligheden og at give hver barn sin chance.

Når jeg nu har understreget vigtigheden af folkeskolen, må vi også erkende, at mange faktorer skal spille rigtigt sammen, før vi kan skabe en god skolegang. En god skolegang handler om, at eleverne spiser sundt, og vi er sammen med Madhuset i gang med rulle en stor plan ud. Det er også vigtigt, at børnene er udhvilede, at de har ordentlige undervisningsmaterialer, ordentlige fysiske rammer – og så det måske allervigtigste: at vi har dygtige, motiverede og tilfredse skolelærere.

Boliger:

Vi kan gøre nok så mange gode ting for københavnernes, men det nytter ikke, hvis der ikke er boliger til medarbejderne i vuggestuerne og skolerne, til hjemmehjælperne og sygeplejerskerne, til parkeringsvagterne og de der holder vor by ren. Det dur ikke, at vi ikke kan bygge almene boliger.

Vi gør, hvad vi kan i København. Borgerrepræsentationen har reserveret en række grunde til billige boliger. Der er allerede igangsat konkrete projekter på flere af grundene og forhåbentligt vil vi igen inden så længe se billige boliger ved Valby Idrætspark, på Østre Gasværk, i Nordvest og mange andre steder i byen.

Vi er klar den dag, Regeringen igen åbner for mulighed for at kommuner kan støtte byggeriet af almene boliger.

Det er godt, at der er mange som tager ansvar for byen. Vi fortsætter dialogen med de private bygherrer, så de kan levere deres bidrag til en by, hvor der er boliger til alle. Høpfner gik forrest og er ved at opføre 33 billige boliger i ørestaden. Siden har Carlsberg demonstreret, at ambitiøse bygherrer tager ansvar for deres by og bygger boliger til enhver smag og pengepung. 300 billige boliger kommer på Carlsberg i de kommende år. Traditionen fra det brogede og livlige vesterbro, hvor bryggeriarbejderne holdt til på Valbybakke, bliver på den måde holdt i hævd.

Og så skal vi ikke glemme de mange hundrede billige boliger, som er gjort tilgængelige for københavnere i beskæftigelse, for studerende og de nyligt fraskilte, som nu har fået muligheden for at springe køen over til en bolig i de mest udsatte boligområder. Jeg vil derfor gerne takke borgmester Mikkel Wamming, borgmester Jakob Hougaard og borgmester Klaus Bondam for arbejdet med aftalen om fleksibel udlejning. Vi får i de kommende år hundredevis af billige boliger i de mest nedslidte almene boligområder. Det er godt for de københavnske kernemedarbejdere, som ellers ikke havde haft en chance på det københavnske boligmarked. Men måske vigtigere endnu får vi balance i byens mest ghettoiserede områder.

Sikker by / vold

København skal være en sikker by

Ud fra alle internationale standarder har København opnået denne målsætning. Kriminaliteten er lav og trygheden høj. Dette er en afgørende vartegn for København, og derfor er det bekymrende, at vi i den seneste tid har været vidner til en lang række af episoder af grov vold. Mens kriminaliteten generelt er faldende, er der sket en stigning i grovere voldssager. Den udvikling skal vi have dæmmet op for.

Siden 2001 er den personfarlige kriminalitet steget med 27 %, og på bare et år er antallet af skyderier i København fordoblet! Alene den seneste måned er der 22 gange blevet affyret skud på åben gade i

København. I samme periode er syv personer blevet overfaldet med kniv. Det er de kedelige kendsgerninger.

Historierne om skudepisoder og knivoverfald slår hver gang en lille flig af den tryghed, der ellers er forbundet med et liv i København. Der er allerede iværksat en række initiativer, som skal sikre at København fortsat opleves som en tryk og sikker by. Jeg havde i denne uge møde med Københavns Politi, som forsikrede mig om, at der vil blive sendt 50-60 flere betjente på gaden det næste år. Politiet vil desuden opsætte videoovervågning på udvalgte steder i København.

”Den korte snor”, der mandsopdækker kriminalitetstruede unge, er blevet udvidet. Der er åbnet et nyt klubtilbud i Lundtoftegade i denne måned og Den Sociale Døgnvagt er styrket. Der er etableret såkaldte ”hotspotområder” omkring Akacieparken og Sjælør Boulevard for at nedbringe utrygheden og kriminaliteten i disse områder.

Vi har en robust forebyggende indsats i kommunen, men de nedslående historier fra medierne er en påmindelse om, at der er grund til at styrke indsatsen yderligere. I budgettet for 2009 vil jeg derfor lægge op til, at vi finder penge til en yderligere udvidelse af ”den korte snor”, til at styrke SSP samarbejdet, og til at ansætte flere gadeplansmedarbejdere og socialrådgivere på udsatte skoler. Jeg har været glad for det samarbejde, jeg har haft med jer alle sammen om at løfte den opgave.

Integration

København skal være en mangfoldig by.

Desværre ser det ud til, at sammenhængen mellem kriminalitet og integration, eller manglen på samme, er vokset.

14 pct. af alle indvandrere og efterkommere føler sig uønskede eller alene i Danmark, og vi ser en stigende kriminalitet blandt indvandrere og efterkommere i København. Vi har lige hørt, at 67 pct. af de 85 unge under 18 år, der i først halvår af 2008 blev fremstillet i Dommervagten for forbrydelser, der giver mindst halvandet års fængsel, har anden etnisk baggrund. Det er desværre en stigning i forhold til sidste år. Og det er ikke godt nok.

Ydermere ved vi, at en stor del af de 300-400 meget utilpassede unge, jeg før nævnte, er andengenerationsindvandrere.

Heldigvis kan vi se tegn på, at kurven måske er ved at knække; andelen af beskæftigede indvandrere og deres efterkommere er nu helt oppe på 57,3 pct., dog stadig et stykke fra de 64 pct., vi har sat som målsætning inden 2010. Integrationstemaet er centralt i de forestående forhandlinger, og det er jo et område, der hænger tæt sammen med vores øvrige indsats for udsatte børn, for vores skoler og daginstitutioner og for vores beskæftigelsestilbud.

Integrationen skal fremme lige muligheder for alle. København skal være en by, hvor borgerne lever trygt sammen med respekt for mangfoldighed og for fælles grundlæggende værdier.

Vi skal kort sagt holde integrationen på sporet, og det skal vi gøre i en gensidig dialog, hvor alle gives en fair chance for at være med i fællesskabet. Jeg håber derfor på opbakning til, at vi afsætter midler til

udmøntning af den beskæftigelses- og integrationsaftale, som man er blevet enige om i BIU.

København som vært for store begivenheder

København skal kunne rumme verden.

2009 bliver et internationalt år for København. København vil nemlig være vært for store internationale begivenheder og dermed tiltrække verdens søgelys. Det er helt afgørende, at vi som by påtager os værtsrollen for disse internationale begivenheder, der giver os dynamik, mangfoldighed – ja, en særlig summen i byen.

Vi er værter for World Out Games, der jo i sig selv er indbegrebet af mangfoldighed. I en helt anden boldgade er der klimatopmødet i november og der er IOC-konferencen, hvor København samler hele den olympiske bevægelse.

Disse gigantiske arrangementer stiller selvfølgelig store krav til byen – og til alle os på Rådhuset for den sags skyld.

Det fokus der kommer på København i 2009 er af uvurderlig betydning. Den brandingværdi, som de internationale begivenheder giver os, vil knap kunne købes for penge.

I sidste ende er disse arrangementer – udover den puls de bringer til byen og københavnernes – investeringer, der betaler sig. Vi foreslår derfor, at der i budgetrammen afsættes midler til at gøre København til en god værtsby i københavnernes internationale år, og sikre, at vi også

på den lange bane kan være med i konkurrencen om at tiltrække store spændende arrangementer, som for eksempel verdensudstillingen, EXPO i 2020.

Anlæg

Jeg tror på, at vi sammen kan løse de problemer, jeg i dag har beskrevet. Jeg har ikke sagt noget om vores ældre medborgere her i aften. Det skyldes at sundhedsudvalget og borgmester Mogens Lønborg gør et fint stykke praktisk arbejde, og at Ældrerådene på vores møde for nylig bad om, at vi på dette punkt samarbejder i stedet for at skændes. Jeg vil gerne bidrage til, at det bliver virkeligt og vil derfor kun bebude, at vi i Socialdemokratiet er meget bekymrede over den pris, ældre skal betale for en udbragte mad og at Socialdemokraterne er positivt indstillede overfor forslag om et nyt sundhedscenter for kræftramte.

Jeg har heller ikke været inde på: trafikken, idrætten og kulturen, miljø og klima, men jeg har valgt at fokusere og jeg er sikker på, at den Socialdemokratiske ordfører og at debatten efterfølgende vil tage disse områder op.

Desværre er det ikke kun summen af vores handlinger, der bestemmer livsvilkårene for københavnernes. Hvis det bare var så vel.

Vi har en regering, der bruger anlægsloftet til at spare penge. En regering, der åbenbart er villige til at tage kommunerne og københavnernes som gidsler. De glemmer at kigge ud af vinduet og henover hustagene til Amager, til Nordvest og til Tingbjerg.

Hvis de gjorde det, ville de se, at dette politiske benspænd ikke kun rammer os i dette rum. Det ville vi såmænd nok kunne klare.

- Det rammer vores børn, der ikke får en ordentlig skolegang.
- Det rammer vores gamle forældre, der ikke bliver plejet ordentligt.
- Det rammer de unge, der ikke har de samme muligheder for at dyrke idræt, som andre steder i landet.

Det rammer tragisk nok alle de steder, som der gør mest ondt på de svage.

Jeg har bemærket, at nogle på Christiansborg har sagt, at vi ikke skal tro, at "København er en isoleret ø". Jeg vil sige tak for geografi-
lektionen og svare, at jo – København er faktisk og desværre – ganske isoleret på mange områder. Storbyens virkelighed og vilkår lader sig kun dårligt sammenligne med andre byer og kommuner i Danmark.

Hvor i landet har man ellers 11 pct. førtidspensionister, 19 pct. indvandrere og 14 pct. børn anbragt uden for hjemmet?

I stedet for at lade indsatsen stå mål med problemernes omfang, skærer regeringen alle over én kam med anlægsloftet og svinger dermed de svageste. Men det bliver ikke med min velsignelse, at vi svinger disse grupper.

Afslutning

Som enhver kan se og høre, er der nok at gå i gang med. Og vi, der er her i dag, har et valg. Vi kan vælge at smøge ærmerne op og komme i sving med at blive en bedre by.

En nedslidt skole ikke bare er en bygning, der for længst skulle være sat i stand. En manglende plads i daginstitutionerne er ikke bare er en ulempe for den enkelte. Et afslag på en læreplads er ikke bare den enkelte unge indvandrers personlige nederlag. Det er vores sag. Jeg inviterer alle partier med til at løse de københavnske problemer. Det ville være godt for København, hvis vi kunne stå sammen om det.